# DISSERTATIO MEDICA

## INAUGURALIS,

DE

# HÆMORRHOIDE.

Mr. Askew
from
his Humble Servt.
The Author

11

# DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE HÆMORRHOIDE.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

FRANCISCUS CLAXTON,

Ex INDIA OCCIDENTALI,

Med. Soc. Edin. Sod.

But the hand of the Lord was heavy upon them, and HE ſmote them with Emerods. 1. Sam. v. 6.

Prid. Id. Junii, hora locoque ſolitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE Academiae Typographos.

M,DCC,LXXVII.

Viro celeberrimo

LEXANDRO MONRO, M. D.

Rei Anatomicae,

In Academia Edinenſi, Profeſſori,

Peritia artis propriae,

Et acumine ingenii ſingularibus,

Non abſque cauſa graviſſima,

Nobilitato,

Ob multa beneficia immerita,

Quae in ſe contulerit,

Hanc diſſertatiunculam inauguralem

D. D. C. Q.

AUCTOR.

# DISSERTATIO MEDICA,

## INAUGURALIS,

DE

# HÆMORRHOIDE.

HANC diſſertatiunculam, cum medicinae ſcientiae in primis difficili, pauculos tantum annos ſtuduerim, cumque vires ingenii exiguae ſint, et ad bene ſcribendum haudquaquam ſufficiant, invitus emitto; ea vero academiae Edinenſis celeberrimae inſtituta ſunt, ut iis unuſquiſque, lauream Apollineam ſibi adipiſcendi cupidus, morem nunquam non gerere cogatur.

Quaedam autem de haemorrhagiarum natura prius dicenda puto, quam haemorrhoidem ipſam depingere incipiam.

## HÆMORRHAGIARUM SIGNA.

In *activas* et *paſſivas* haemorrhagiae diſcerptae ſunt. Illae ab actione vaſorum aucta, non vi externa, ſanguine concreto cruſtam coriaceam, ut in phlegmaſiis, oſtendente; hae, ab injuria externa, vel eroſione vaſorum per humores acres, et ad putredinem vergentes facta, abſque pyrexia impetuve ſanguinis aucto, proficiſcuntur. De illis ſolis verba ſumus facturi.

Profuſionem ſanguinis accedere notae ſequentes teſtantur, tenſio, plenitudo, et dolor partis ipſius, viciniaeve ejus, unde ſanguis erupturus eſt, major minorve, ſemper obtuſus. Haec, cum aliquantum ſpatii habuerunt, ſubſequuntur, frigoris ſenſus, horror et rigor leviora vel graviora, nauſea nonnunquam et vomitus, pulſus arteriarum celeres,

ſpiritu

ſpiritus creber et gravis, ſitis magna, cutis ariditas, faciei pallor, urina limpida; ejus, quod ex ulceribus profluit, imminutio. Haec, proxime comprehenſa, rurſus excipiunt, calor praeter naturam auctus, et ſigna febrilia hujus adaucti propria, ut ſpiritus plenior et expeditior, ſitis major, faciei rubor tumorque; urina coloratior, nihil vero, quod in ea ſubſidat, adhuc habens; ulcera ex toto fere exſiccata, et non parum inflammata, &c. Quinetiam, eodem tempore, pulſus plenus, validus, durus evadit, et tenſio partis laborantis et plenitudo magnopere intenduntur. Denique, tandem ſanguis ipſe prorumpit. Sanguis, quod quidem rariſſimum, nullis ſignis notabilibus profuſionem ejus praecedentibus vel concomitantibus, nonnunquam ſeſe effundit.

Quod ſanguinis effunditur, id in aliis, et in eodem etiam temporibus aliis, aliud eſt. Modo tarde et guttatim, modo ſubito, et adinſtar rivuli, profunditur.

Eruptio ſanguinis modica, et nec violenta nec ſubita, ſigna ſupra comprehenſa, ut ple-

plenitudinem partis affectae et tenſionem, et igitur ſpaſmum, irritationem et impetum humorum adauctum, tollit. Quo facto, haemorrhagia ceſſat. Caeterum, ex intervallis modo longioribus, modo brevioribus, non raro repetere ſolet, et reditu ejus ſyſtema inſueſcit.

Profuſio ſanguinis, contra, ſubita et nimia aegrotum brevi nonnunquam occidit. Quod ſi non incidat, ſummam debilitatem ſaepe facit, eoſque morbos, qui ab infirmitate corporis nimis magna oriuntur, et immodicam ſanguinis jacturam excipiunt, velut cachexiam, hydropem, &c. movet.

Non parum ſimilitudinis haemorrhagiam inter et inflammationem intereſſe videtur. Utraque a nimio ſanguine in vaſis certis accumulato pendet, utramque pyrexia et diatheſis phlogiſtica plerumque concomitantur. In illa vero, ſanguis in iis vaſis accumulatur, quae laxe ſita, et igitur dilatatu ruptuve faciliora, humores minus difficulter; in hac, contra, in vaſis membranarum firmarum congeritur, quae melius magiſque aequaliter ſuffulta

ſuffulta eoſdem haudquaquam facile profundi ſinunt. Interdum vero, ut in effuſione peripneumoniae ſanguinea, conjunguntur.

## CAUSA PROXIMA.

Haec autem ſanguinis in vaſis partis laborantis accumulatio eſſe videtur, quae eiſdem ſtimulo eſt, et impetum circuitus aliqua ex parte auget. Vires deinde naturae medicatrices actionem vaſorum, ea, quae progreſſum ſanguinis impediunt, uti videtur, tollendi conſilio, magis etiamnum adaugent. Et haec denique, hoc modo aucta, in cauſa eſt, cur ſanguis tandem per anaſtamoſin vel rupturam vaſorum effundatur.

## SEMINIA.

Haec autem triplicia ſunt: I. Plenitudo univerſa. II. Libramen circuitus ſanguinei mutatum. III. Prava partium conformatio.

I. Plenitudinem univerſam vero faciunt, animi corporiſque inertia, cibus multum alimenti praebens, evacuationes ſolitae ſuppreſſae, miſſiones ſanguinis crebrae, &c.

a. *Animi corporiſque inertia.*—Corpus univerſum ut exercitatio firmat, et tonum ſyſtemati arterioſo idoneum potiſſimum comparat, qui ſolus in cauſa eſt, cur omnes excretiones, praeſertim cutaneae, reliquis ſemper copioſiores, rite pergant; ſic deſidia corpus totum debile reddit, et vires arteriis convellit, et igitur excretiones omnigenas, praeſertim cutaneas, imminuit; unde, ingeſtis excreta longe excedentibus, plenitudo vitioſa, quod neminem poteſt latere, brevi orietur. Quinetiam, vaſa ipſa laxiora et diſtenſu faciliora reddendo, facit ut humores in eiſdem abundantius accumulentur.

b. *Cibus multum alimenti praebens.*—Huiuſmodi eſt cibus animalis, qui, ut inter omnes fere medicos convenit, plus glutinis et cruoris, quam vegetabilis, ſanguini ſufficit, et multo difficilius per omnia excernentia,

prae-

praeſertim cutanea et renum, tranſit. Quin hic igitur ad plenitudinem creandam multum conferat, ambigi nequit.

c. *Evacuationes ſolitae ſuppreſſae.*—Hujuſmodi ſunt perſpiratio, menſes, humores per ſetacea fonticuloſque profuſi, &c. Quomodo haec ſuppreſſa plenitudinem faciant, neminem qui medicinam labris guſtavit primoribus fugit.

d. *Miſſiones ſanguinis crebrae.*—Quomodo hae plenitudinem gignant, modo forſitan ſequente poteſt exponi. Omnis ſanguinis detractio ſyſtemati ſanguifero actionem imminuit. Hac vero diminuta, omnes excretiones diminuantur neceſſe eſt; hae etenim eo magis parcae vel liberales ſunt, quo magis vis a tergo augetur vel imminuitur. Quo parcius vero partes humorum ſuperfluae vel nocivae e corpore excernuntur, eo plus eorundem, ingeſtis immutatis, vique aſſimulante per evacuationem non laeſa, in ſyſtemate ſanguifero accumulabitur, citiuſque plenitudo orietur. Inſuper, ut inteſtina, ob inediam nimis diu inania, praeter conſuetudinem con-

contrahuntur, et alvum duriſſimam reddunt; ſic excernentia, minus ſolito dilatata, praeter naturam conſtringi, et nimiam morbidamque reſiſtendi poteſtatem ſibi adipiſci, non improbabile. Igitur, ad ea recludenda major ſanguinis quantitas, quam ante evacuationem, neceſſaria evadet. Et denique, ſi ſanguis ſaepe fuerit detractus, excernentia tandem, abſque plenitudine periculoſiſſima, non poterunt aperiri. His alia ratio, cur miſſiones ſanguinis frequentes corpus inſigniter plenum efficiant, accedit, quod ſyſtema, nempe, ſanguine ſaepius emiſſo, plus pluſque ejuſdem quam pro rata parte, quamque ante, parare conſuevit.

II. Libramen circuitus ſanguinei mutatum.

Quo cauſam hujus aequilibrii mutati intelligamus, memoria ſemper tenendum, plethoram arterioſam, ab initio vitae ad mediam uſque aetatem, ſemper adeſſe, et ſanguinem modo ad has, modo ad illas partes, copioſius deferri, uti corporis incremento, prout neceſſitas poſtulat, rite conſulatur. Haec autem

ſyſtematis

ſyſtematis arterioſi plenitudo facit, ut vaſcula caeteraeque partes longiores evadant, ut incrementum corporis et incipiat, et pergat.

Cerebrum vero, utpote quod vitae motuſque organum, et explicationi reliquarum partium omnino neceſſarium ſit, prius incrementum ſuum, quam caeterae partes, abſolvat neceſſe eſt. Major igitur ſanguinis quantitas, pro rata ratione, ad id, pro reliquo corpore amplius et laxius, quam ad caeteras partes, per aliquot a partu annos mitti conſuevit. Et, quamdiu ſolida ejus laxiora impetui ſanguinis facile cedunt, nulla plenitudo morbida oritur. Quamprimum vero tantam denſitatem ſibi adepta ſunt, ut curſui ſanguinis ad ſe facto non amplius poſſint cedere, praeſertim ſi rami aortae deſcendentis interea ſe non facile dilatari patientur, plenitudo vitioſa fiat, et epiſtaxis oriatur, vel ſanguis e vaſis membranae narium laxe ſitis, et idcirco ruptu facilibus, profundatur oportet. Haec ſaepe, pubertate accedente, invadit; non raro tamen praecavetur, ramis

aortae deſcendentis impetui ſanguineo facil cedentibus.

Libramen autem ſyſtematis arterioſi, auc tu capitis ad finem perducto, gradatim mu tatur, et curſus ſanguinis ad aortam deſcen dentem potiſſimum vergere incipit. Ram hujus dilatantur, et plenitudo in iis, ut olin in vaſis capitis, tandem oritur. Quae parte ſyſtematis inferioris ad ſummum incremen tum nondum pervenerant, eae id brevi at tingunt. In foeminis, vaſa uterina dilatan tur, longiora fiunt, et denique ſanguinem in cavum uteri effundunt, vel, ut alia verba ad hibeam, *menſtrua* proveniunt: In viris, par tes genitales explicantur, et ſummam mag nitudinem vireſque procreatrices ſibi adipiſ cuntur. A pubertate vero, ramis aortae de ſcendentis quoque denſioribus factis, per ſpa tium viginti annorum aut circiter poſtea plenitudo utriuſque aortae fere aequa eſ adeo ut proximum ſit, ut effectus plenitudi nis, ſi nimia fiat, vitioſi in partibus maxim laxis, et tenſu, igiturque ruptu, facillimi ſentiantur. Hanc ob cauſam, viri, qu

part

parte ſanguinis ſuperflua per menſtrua non liberantur, a pubertate, ad annum aetatis trigeſimum ſextum uſque, *haemoptyſi* periclitantur.

Hoc quoque incidit, quod motus ſanguinis in ſyſtemate pulmonum, quam in aortae, rapidior eſt; namque eadem ſanguinis quantitas in utrumque, eodem temporis ſpatio, diffunditur, quamvis ſyſtema pulmonum anguſtius minuſque capax. Si igitur impetus humorum in pulmonibus, quam alibi, major eſt, illic ſanguis facilius effundi, vel inflammatio oriri poteſt.

Sub mediam aetatem, libramen circuitus ſanguinei iterum mutatur. Arteriae enim venis denſiores firmioreſque tandem evadunt, quamvis res aliter hucuſque ſeſe habuerunt. Illae igitur in his humores in poſterum accumulant, et faciunt ut plenitudo venoſa ad vitam extremam uſque invaleſcat. Quocirca morbi, a plenitudine hujuſmodi pendentes, ut haemorrhois et apoplexia ſanguinea, in aetate provectioribus ſemet potiſſimum oſtendere conſuerunt.

3. Prava

3. Prava partium conformatio.

Has libraminis mutationes, vel plenitudinem univerſam, et in omni fere parte ſyſtematis arterioſi aequam, morbi raro ſubſequuntur, niſi prava partium conformatio ſimul adfuerit. Haec duplex eſt, et a ſtaminibus primariis oriri, caſuve inferri, poteſt. Si pars quaelibet, igitur, a partu uſque nimis laxa fuerit, in ea ſanguis facile accumulabitur, et inde profundetur. Si quaelibet contra, ut pulmones, nimis anguſta fuerit, impetus humorum in ea augebitur, et haemorhagiam faciet. Laxitas caſu illata idem praeſtat; namque pulmones tuſſi convulſiva aliiſve morbis debilitati, haemoptyſi, inteſtinum rectum relaxatum haemorrhoidi, uterus partibus difficilioribus, abortu, &c. infirmus factus, menorrhagiae patere ſolet. Si profuſio ſanguinis ſemel incidit, in poſterum facilius redibit; vaſa enim, per tenſionem primam haemorrhagiam antecedentem debilitata, accumulationi recenti minus obſiſtunt.

POTES

## POTESTATES NOCENTES.

1. Omnia, quae curſui ſanguinis arterioſi venoſive reſiſtunt. Si ſanguis progredi nequeat, retropellatur, et curſus ejus ad partes maxime laxas, et igitur accumulationi accommodatiſſimas, praeſertim obſtaculo proximas, fiat neceſſe eſt. Hoc autem brevi faciet, ut ſanguis e parte, ubi congeritur, prorumpat. Hoc modo obſtructiones hepatis, gravidus uterus, &c. exempli gratia, reditum ſanguinis per venas impediendo, et accumulationem ejuſdem in vaſis extremi recti propriis faciendo, haemorrhoidem concitare videntur.

2. Omnia, quae vim circuitus ſanguinei in toto ſyſtemate adaugent. Hujuſmodi ſunt, aromatica, liquores ſpirituoſi, cibus qui vim ſtimulantem habet, exercitatio violenta et ſubita, vel quilibet niſus inſoliti, remedia acria, calor externus, affectus animi vehementiores, &c.

3. Omnia,

3. Omnia, quae partem ſingularem, reliquo ſyſtemate illaeſo, ſtimulant. Quicquid parti cuilibet ſtimulo eſt, id actionem vaſorum ejus auget, impetumque ſanguinis ad eandem facit, qui vel haemorrhagiam vel inflammationem, pro textura loci, movere poteſt. Rem ita ſeſe habere, teſtantur ſtimuli naribus, pulmonibus, &c. admoti, qui ſaepe in cauſa ſunt, cur ſanguis ex hiſce partibus prorumpat. Haec de natura haemorrhagiae dicenda putavimus.

Cum vero huic argumento fuerimus immorati, non opus erit, ut de haemorrhoide multis dicamus.

## HÆMORHOIDIS DEFINITIO.

"Capitis gravitas vel dolor; vertigo; lumborum dolor; dolor ani; circa anum tubercula livida dolentia, e quibus profluit ſanguis, qui aliquando etiam, nullo tumore apparente, ex ano ſtillat."

HISTO-

## HISTORIA.

Quanquam notae pyrexiae et plenitudinis univerſae, locove propriae, in definitione Culleniana comprehenſae, morbum plerumque praecedunt; aliquando tamen invadit, acceſſione ejus per nulla, ſi duritiem alvi excipias, ſigna praenunciata. Haemorrhoidem in iis, quibus ſyſtema nervoſum mobile, nonnunquam antecedunt, magnus frigoris extremorum ſenſus, inflatio, urinae pallidae excretio, ſtranguria, vel urina ſuppreſſa, hypochondriaſis, colica. Sanguis vix unquam, niſi inter alvum evacuandam, profunditur. Stercus modo praecedit, modo ſubſequitur; hoc vero ſaepiſſime incidit. Saepe colore floridus et ruber, ſaepius niger et coactus. Effuſus omnia ſigna levat. Si vero partes circa anum non parum tenduntur, ſi nihil ſanguinis tamen prorumpit, ſique remedia in auxilium morbi non prompta ſunt; dolor ingraveſcere, calor admodum increſcere,

cere, et ſitis, averſatio alimenti, nauſea, pulſus arteriarum frequentes et pleni, oriri ſolent. Ægrotanti urina difficile redditur, aut ex toto ſupprimitur; diaphragma convellitur, aures tinniunt. Nec ceſſant haec ſigna febrilia, donec tumor circa anum ad ſuppurationem perveniat. Hoc facto, dolor magnopere levatur, puſque una cum ſtercore deſcendit. Quae tubercula in ulcera verterint, ea fiſtulas ſaepe faciunt; quae tamen nec aeque profunde ſedent, nec aeque ſublatu difficiles ſunt, ac eae quae cauſis ab aliis proficiſcuntur.

Tumor nonnunquam, ſignis febrilibus ſubſtantibus, non ſuppuratione, ſed gangraena finitur. Hoc autem accidiſſe teſtantur, ſtercus admodum foetidum et ſanioſum, ictus arteriarum debiles, celeres, abnormes.

Si tubercula ſunt externa, ſanguis rarius profunditur, minuſque doloris ſubeſt.

Haemorrhois interdum ſtatis temporibus, in morem menſtruorum, repetere ſolet; hoc vero potiſſimum incidit, tuberculis intra rectum ſitis, vel in iis mulieribus, quibus menſes

ſes ſunt ſuppreſſi. Ægrotos plerumque ſemel ſpatio duorum triumve menſium, aliquando ſemel biſve tantum, ſingulis annis, exercet.

Cum tubercula, ut ita dicam, caeca ſunt, vel nihil ſanguinis ex iis profluit, morbus ſaepe non aliter, ac febris intermittens, accedit.

Quantitas ſanguinis profuſi in aliis alia eſt. Modo vix unciam adaequat, modo libram excedit.

## DIAGNOSIS.

Pauciſſimi quidem morbi ſunt, quos inter et haemorrhoidem multum ſimilitudinis intereſt. Hanc magis forſitan reddit dyſenteria, quam quilibet alius. Igitur dyſenteriam ab haemorrhoide, per omnes quibus poſſumus notas, ſecernendam putamus. Illa conflictantes febris levior graviorve, eaque contagioſa, cum torminibus ſemper infeſtant. Qui ſanguis profunditur, is ſemper muco

magis minuſve admiſcetur, et ſigna minime levat. Hac, contra, laborantibus tormina omnino deſunt. Qui ſanguis effunditur, is purus eſt, cumque nullis aliis rebus commiſcetur, dolorem aliaque ſigna levat, vel ex toto tollit.

Quinetiam haemorrhois a melaena Sauvageſiana morbove nigro, diſtingui debet. Hoc quidem non difficile; namque ſigna melaenae praecipua ab haemorrhoidis propriis longe differunt. Tumores nulli ſunt externi vel interni, qui oculis videri digitiſve ſentiri poſſunt, et ſanguis, nullo ani dolore profuſionem ejus antecedente, deſcendit. Nonnulli forſitan alii morbi haemorrhoidi aliqua ex parte ſimiles ſunt; ſimilitudo tamen eſt talis, qualis nullum medicinam facientibus errorem poteſt creare. Igitur non opus eſt, ut in haemorrhoide morbis ab aliis ſecernenda plus temporis operaeque ponamus.

CAUSA

## CAUSA PROXIMA.

Haec ſanguinis in vaſis extremi recti pro-
riis, vel haemorrhoidalibus, uti appellantur,
um arteriis tum venis, his vero potiſſimum,
ongeſtio eſt, actionem arteriarum adauctam
ciens. Rem ita ſeſe habere, teſtantur, om-
a fere ſigna, quae effuſionem ſanguinis
raecedunt, ut lumborum anique dolor, par-
um circa anum tenſio inſignis, ſenſus pon-
ris qui plerumque adeſt, &c. et levamen
uod ſanguis profuſus, aegroto adfert. Quin-
iam inciſiones Morgagnii celeberrimi venas
emorrhoidales nonnullis, qui vivi haemor-
oide diu graviterque fuerint conflictati,
modum dilatatas eſſe, et magnitudinem
re mirandam, ſi exilitatem earundem ſa-
rum rite conſideres, ſibi adeptas eſſe de-
onſtrant. Quod nunquam accidiſſet, niſi
nguis in eis fuiſſet accumulatus. Hic au-
n in venis, quae arteriis magis dilatabiles,
ngeſtus per pondus molemque ſuam mag-
nitudi-

nitudinem morbidam non difficulter dare valeret.

## SEMINIA.

Mortales hunc ad morbum proclives red-dere videntur ſequentia:

1. *Ætas provecta.* Haemorrhois qui-dem homines ab anno aetatis quadrageſim ad ſeptuageſimum uſque, potiſſimum infe-tat. Ei infantes nunquam, juvenes rar qui annum trigeſimum nondum tranſgreſ patent. Exempla tamen non deſunt, u ſex ſeptemve annos natos invaſit. Cur ve ſeniores in primis occupet, plenitudo ven ſa, ad ſenium vergentibus propria, ſatis e ponit.

2. *Sexus virilis.* Multi medicorum, v ros huic morbo mulieribus opportunior eſſe, aſſerere non dubitarunt. Res autem apud Britannos, celeberrimis Gregorio Culleno teſtibus, ſe aliter habet; namq foeminae haemorrhoidi magis, quam v objici videntur. Quod ob cauſas comp

tes incidere poteſt, ob menſtrua ex toto ſuppreſſa parciuſve provenientia, quae plenitudinem univerſam, igiturque ſanguinis circa rectum extremum congeſtionem, facere poſſunt; ob uterum gravidum, cujus pondus comprimere poteſt venas haemorrhoidales; et denique, ob alvum, mulieribus vita ſedentaria, quam plerumque agant, quam viris, aſtrictiorem ſaepiſſime redditam.

3. *Ver.*—Hic morbus, in morem aliarum haemorrhagiarum, Vere ſaepius, quam quolibet alio tempore, ſemet oſtendere conſuevit, quod plenitudo, ob excretiones diverſas per hyemem imminutas, tunc temporis oritur, quodque reditus caloris verni humores magis, quam vaſa quae eoſdem contineant, expandit, et ita plenitudinem ad volumen, uti appellatur, facit.

4. *Labes haereditaria.*—Si ab hac cauſa oritur, ſero accedit.

5. *Aliae ſanguinis profuſiones.*—Qui pueri epiſtaxi, quique juvenes haemoptyſi fuerunt objecti, ii ſeneſcentes haemorrhoide ſaepe laborant. Hujus autem cauſa patet.

6.

6. *Temperamentum melancholicum et habitus corporei laxitas.*—Illud motum totius corporis, praeſertim venae portarum, ſanguineum tardando, proclivitatem ad congeſtiones plane facit; et haec accumulationibus, ut ſupra poſitum, ſanguineis nunquam non amiciſſima.

7. *Conſuetudo.*—Quicunque morbo ſemel correptus eſt, is ſemper, in poſterum, poteſtate nocente agente, facilius eodem tentabitur.

## POTESTATES NOCENTES.

Hae duplices ſunt: I. Eae quae plenitudinem univerſam faciunt. II. Eae quae plenitudinem recti extremi, partiumve ei proximarum, creant.

I. Plenitudinem autem univerſam faciunt cauſae ſequentes, quarum modus agendi ſupra fuit expoſitus: 1. *Cibus et potio immodice ſumpta.*—Hoc praecipue in cauſa eſſe videtur, cur haemorrhois divites et luxurioſe epulantes, quam pauperculos, ſaepius exerceat.

ceat. 2. *Corporis inertia.*—Exercitatio neglecta ſecretiones diverſas imminuit, idque aequilibrium, quod ſemper ingeſta inter et excreta intereſſe debet, et ad conſervationem ſanitatis omnino neceſſarium eſt, tollit, et haud dubie facit, ut haemorrhois vitam ſedentariam agentes tam ſaepe tamque graviter infeſtet. 3. *Evacuationes naturales ſuppreſſae*, vel per artem factae, ut fonticuli, &c. exſiccatae, praeſertim ſi quod ex his profundi ſolebat, copioſum erat. Menſtrua, exempli gratia, poſt annum aetatis quadrageſimum quintum ſextumve, provenire ceſſantia, mulieres, in poſterum, huic morbo in primis opportunas reddunt.

Proximum vero eſt, ut quaeramus, quomodo plenitudo univerſa morbum poſſit movere? Cum plenitudo utriuſque aortae aequa facta eſt, et tempus praeteriit, quo aliae ſanguinis profuſiones, ut epiſtaxis et haemoptyſis, ſemet oſtendere conſuerunt; ſanguis in vaſis haemorrhoidalibus multo facilius, quam alibi, accumulabitur. Namque poſitura corporis uſitatiſſima, ſcilicet erecta,

recta, facit ut impetus humorum ad ea, quam ad alia, major fere ſemper fiat. Inſuper, ſanguis ab iis, in parte corporis pinguedinoſa ſitis, contra gravitatem ſuam aſcendat oportet, muſculorum et valvularum, quae omnibus venae portarum ramis ex toto deſunt, auxilio deſtitutus. Et denique, cum ad hepar ipſum pervenit, hic quoque, actione arteriarum, ad ſe propellendum perquam neceſſaria, magna ex parte caret. Igitur non mirandum, ſanguinem, praeſertim ſub mediam aetatem, quo tempore aliae haemorrahagiae plenitudinem non imminuunt, in venis haemorrhoidalibus accumulari, et arteriis reſiſtendo actionem earum adauctam movere, quae facit ut ſanguis tandem, per venarum aut arteriarum exhalantium rupturam, harumve anaſtamoſin, effundatur.

II. Eae quae plenitudinem recti extremi, partiumve ei proximarum, nulla plethora univerſa ſubſtante, creant.

1. Plenitudo ramorum venae portarum topica, vel cum plenitudine reliqui ſyſtematis venoſi conjuncta, vel ab ea ſemota.

Poſt

Poſt annum aetatis trigeſimum ſextum, ut ſupra poſuimus, plenitudo ab arteriis ad venas transfertur. Plenitudo vero totius ſyſtematis venoſi, venaeve portarum ſolius, praeſertim ſi plenitudinem hujus perpetuam fere reddiderit hepatis ſchirrus, &c. haemorrhoidem eodem fere modo, quo plenitudo univerſa, excitare poteſt. Non tantum revera tubercula livida, extra vel intra anum, ſanguinem in telam celluloſam effundendo, facit, ſed quamplurima idem genus in liene et pancreate, et denique toto in canali alimentario, ut inciſiones cadaverum plane teſtantur, ſaepiſſime concitat. Haec autem non ſolum circa anum, ſed, per tota inteſtina, rumpuntur, ſanguinemque effundunt, qui vomitu rejicitur alvove evacuatur, idque, quod atrabilis antiquiorum, morbuſve niger aut maelena recentiorum, appellatur, conſtituit.

2. *Alvi durities.*—Haec haemorrhoidis ſaepiſſime cauſa eſt; namque morbus raro, niſi in illis quibus alvus aſtricta eſt, ſemet oſtendit. Et quicunque alvum nimis diu-

tiuſque dureſcere patiuntur, eos plus minuſve haemorrhoidis fere ſemper infeſtat. Quanta preſſura foeces in recto liberaliter accumulatae diuque retentae ſuperficiem hujus interiorem, et igitur venas haemorrhoidales, afficiant, quanto arteriis eodem tempore ſtimulo ſint, quantamque harum actionem moveant, et denique quantum ſanguinis in vaſis extremi recti accumulent, neminem poteſt latere. Haec omnia quidem praeſtare poteſt ſtercoris indurati accumulatio, nulla totius ſyſtematis venaeve portarum plenitudine ſubſtante. Quinetiam, eodem fere modo, venas haemorrhoidales comprimendo, &c. agit uterus gravidarum, et morbum ſaepe movet. Namque non paucae mulieres, quae totam per vitam haemorrhoide ante vacarunt, ea uterum gerentes conflictari incipiunt.

3. *Prolapſus ani.*—Unicuique forſitan, ſi id modo notaverit, magnam ſtercoris, praeſertim indurati, molem difficulter excernenti tunicae recti internae aliqua ex parte extra anum protruſae ſunt. Nonnullis, inter

alvum

alvum evacuandam, ſtercore non indurato, duos digitos aut circiter aſſidue procidunt; celerius tardiuſve vero, pro majore aut minore fibrarum inteſtinorum longitudinalium debilitate, in rectum retrahuntur. Si tardius, ſphincter ani ſe prius contrahere; quam in rectum redierint, et partem earum conſtringere, et ita perpetuum ani prolapſum, vel exaniam, ut morbum Sauvageſius vocat, facere poteſt. Haec autem tunicarum recti internarum ſtrangulatio reditum ſanguinis venoſi impedit, tandemque, ut haemorrhois accedat, vel ſanguis e parte protruſa profundatur facit. Hoc, nec toto corpore nec ramis venae portarum praeter conſuetudinem plenis, incidere poteſt. His inductus, Cullenus haemorrhoidem duas in ſpecies diviſit, unam quae a mariſcis, alteram quae ab exania proficiſcitur.

4. *Uſus purgantium immodicus.*—Haec tunicam inteſtinorum villoſam ſtimulo evidenter afficiunt, motum periſtalticum augent, et ut major humorum quantitas in canalem alimentarium effundatur faciunt.

Hanc

Hanc ob cauſam, curſus humorum a capite et partibus corporis ſuperioribus ad inteſtina, locaque eis proxima, fiat oportet. Quinetiam, purgantia, in morem omnium aliorum ſtimulantium nimis diu adhibitorum, vires partibus, quibus applicentur, convellunt, et ita inteſtina, praeſertim rectum, ad ſanguinis accumulationes magis proclivia efficiunt. Hoc autem in primis praeſtant aloetica, quae in rectum potiſſimum agunt, idque violenter irritant. Mercurius, ſi perſpirationem auctam ſputumve non moveat, eodem modo ſaepe agit. Qua ratione igitur purgantia, ſaepius juſto adhibita, haemorrhoidem faciant, non intellectu difficile.

5. *Dyſenteriae et diarrhoeae diuturnae.*—Hae haemorrhoidem, et eodem fere modo, concitant.

6. *Vina nonnulla.*—Tockavienſe, id Anglice (*claret*) appellatum, &c. morbum movere feruntur. Quidam aliquam his proprietatem, qua morbum excitent, ineſſe putant; cum morbus, aliis non minus meracis et ſtimulantibus adhibitis, non accedat.

Caeterum

:aeterum non aliter, quam alvum firmando, um movere videntur.

7. *Hirudines ano nimis frequenter admotae.* — Hae ano, ſigna levandi conſilio, appliatae eadem pejora nonnunquam reddunt. Ioc autem curſum humorum ad partes afectas augendo haud dubie faciunt; et igitur, on abſque ratione, cauſis excitantibus anumerantur.

8. *Concuſſiones viſcerum abdominis, ut inter ſaltandum, currendum, equitandum, &c. violentae et frequentes.*—Hae ad morbum oncitandum, impetum humorum ad anum, t igitur plenitudinem ibi topicam faciendo, aud dubie conferunt; niſi humores alio, empe ad cutem, avertant, quod tantum, eſtimentis et anni tempeſtate calidis, poteſt ncidere.

9. *Morbi nonnulli, qui profuſionibus ſanguinis criticis tolli ſolent.*—Hujuſmodi ſunt mania, cephalalgia, &c. quae haemorrhoïde finiri conſuerunt, ſi aegrotus alioquin huic ſit opportunus.

10.

10. *Affectus animi vehementiores.*—Ira, exempli gratia, non tantum circuitum ſanguinis accelerat, ſed externa corporis ſpaſmo ſaepius afficit. Rem ita ſeſe habere, teſtatur is faciei pallor, qui iram non minus ſaepe, quam rubor, ſubſequitur. Spaſmus autem ortus curſum ſanguinis ad omnes partes internas, et ad rectum in reliquis, faciat, et idcirco haemorrhoidem moveat oportet.

11. *Lues venerea.*—Haec tubercula circa anum non raro excitat, quae venas haemorrhoidales comprimere, &c. et igitur ut ſanguis profundatur, facere poſſunt.

12. *Denique, quaecunque alia ad plenitudinem recti, &c. topicam, reditum ſanguinis venoſi impediendo, vel motum ſanguinis in viſceribus abdominis languidum reddendo faciendam conferunt, ea omnia haemorrhoidem poſſunt movere.*—Hujuſcemodi ſunt auctus hepatis morbidus, ſchirruſve ejuſdem inteſtina aëre, ut in hypochondriaſi incidit diſtenſa; niſus inter foeces excernendas nimis violenti; humor in aſcite, &c. hydropicus; varii veſicae urinariae, &c. affectus

u

ut calculi, ſchirri, &c.; moeror magnus et diuturnus, qui totum ſyſtema haud dubie debilitat, et viſcera abdominis tanto torpore ſaepe afficit, ut obſtructio oriatur, quae haemorrhoidem, omneſque ejus ſequelas, facile poteſt creare.

In his, quae ſupra poſuerimus, opiniones plerorumque medicorum ſumus ſecuti; ſed Monroius celeberrimus, anatomicorum hujus ſeculi facile princeps, longe alia tradit *.

Rectum extremum anumve, ſedem morbi maxime communem, ſanguinem ſuum ab arteria iliaca interna accipere, et eundem venae iliacae internae remittere, demonſtrat. Igitur cauſam, cur morbus tam frequenter invadat, non, in morem auctorum, a curſu ſanguinis in vena portarum ſingulari, ſed ab indole ſtercoris acri, et diſtentione parum aequali per id facta, deducendam putat. His adjicienda ſunt, ſitus partis devexus et depreſſus, et preſſura cui, inter ſedendum, objicitur. Morbum autem ab hiſce cau-

* Anat, praelect.

cauſis proficiſci, hoc evidenter teſtatur, quo alvus dura multo ſaepius, quam omnes alia cauſae conjunctae, haemorrhoidem excitar ſolet.

Quantum ad modum, quo partes affici antur, attinet, notat, ſe paucis in exemplis in quibus multum ſanguinis, temporibu diverſis, ex ano profuſum fuerat, nullun omnino tumorem videre, vel digitis in anun immiſſis, ſentire potuiſſe. Igitur ſanguinen in nonnullis e recto interno, per vaſcula rup ta leviterve eroſa, effundi arbitratur. Ca ſus vero hujuſmodi rariores eſſe, cum tu mores plerumque viderit, confitetur. Hos in aliis exemplis, externos eſſe; in aliis, con tra, digitum ampliuſve intra anum, ſaepiſſi me partim extra partim intra, in ipſo mar gine, ſedere teſtatur.

Cauſis, quae morbum excitent hoc mod percurſis et expoſitis, proximum eſt ut na turam quoque ſignorum exponamus.

## RATIO SIGNORUM.

1. "Capitis gravitas vel dolor, vertigo, mborum dolor."—Haec a diſtenſione ſy-ematis arterioſi oriri videntur; namque gna hujuſmodi a diſtenſione mere venoſa unquam proficiſci notamus. Quanquam nguinis accumulatio in venis ſolis ſub ini-um incidit; arteriis tamen tantum reſiſtit, brevi nonnihil ſanguinis in iis quoque ngeratur, actio earum aucta moveatur, niſus, uti appellatur, haemorrhagicus ori-ur. Hic denique eo uſque ſaepe procedit, omnia pyrexiae, antequam ſanguis pro-umpat, ſigna ſemet oſtendant. Igitur non irandum "capitis gravitatem vel dolo-m," &c. quae nunquam fere, arteriis ni-s diſtenſis violentiuſque micantibus, de-nt, in haemorrhoide oriri.

2. "Dolor ani."—Hic, et aliquando acu-ſimus et lancinans eſt, a partibus circa um, per accumulationem ſanguineam ni-

 mis

mis tenſis, et actione arteriarum nihilom
nus pergente, oriri videntur. Etenim, 
omnia corporis humani vaſa ſanguifera, va
vaſorum, uti nominantur, quoque habent
ſic omnes partes nervulis ſuis quoque ſu
inſtructae. Idcirco nec vaſa haemorrhoid
lia, nec tunicae inteſtinorum ſenſiles, vel d
ſtendi vel rumpi, abſque dolore acutiſſim
poſſunt.

3. "Circa anum tubercula livida dole
tiae quibus profluit ſanguis, qui aliquan
etiam, nullo tumore apparente, ex ano ſti
lat." Haec tubercula olim pro diſtenſionib
venarum hoemorrhoidalium varicoſis habi
fuerunt; has vero, utpote quae exiles ſi
tantopere, et in omni fere haemorrhoi
exemplo, dilatari et augeri poſſe, improb
bile. A ſanguine in telam celluloſam e
fuſo proficiſci videntur. Rem ita ſe habe
multi teſtantur, qui ea incidenda curaru
Colorem lividum a ſanguine, quem con
neant, ſibi adipiſcuntur. Congeſtio ſang
nea ſaepe adeo augetur, ut tubercula tande

ru

npantur, et ſanguis ex iis profundatur. lla horum interdum in partibus externis ıet oſtendunt. Intra rectum extremum ıen ſita, et per tenſionem nimiam vimque coris deſcendentis rupta, faciunt, ut ſan-s, nullo tumore apparente, ex ano ſtillet.

ionroius vero accuratiſſimus de hiſce tuber-s modo ſequente loquitur: Non pro vari-ıs venarum, in morem Morgagnii et Hal-, ea habet, quod molem iis, nec poſitura zontalis, nec preſſura inſigniter imminuit. per, ſpiſſitudinis durae et inaequalis eſſe per obſervavit. In uno duobuſve cada-bus, ſubſtantiam eorum fere eandem eſſe, m Morgagnius epiſtola 32da deſcripſit, pertus eſt; ſed longe alia inde cogi e exiſtimat. Saccos ſanguine coacto os reperit; nullas vero venas eos ingre-tes aut egredientes. Eos idcirco non varicibus, ſed pro ſanguine per vaſcula in n celluloſam effuſo, habuit. Sacci autem totam molem inſolitam, ſed partes tan-durorum et inaequalium tumorum, con-runt. Denique, tumores, qui in hae-morrhoide

morrhoide ſemet oſtendant, tumoribus v
polypis, qui in faucibus, naribus, vel vagin
oriuntur, comparat. Eaſdem ob cauſas cre
cere, inflammari, ſubito intumeſcere, et ſa
guinem profundere, opinatur. Quanqua
fluxus ſanguinis aliquando ſtatis temporib
inciderit; cum tamen plerumque mul
magis abnormem, quam pleriſque plac
et fortuitum eſſe, refert. Quinetiam, ſangu
e tuberculis hujuſmodi effuſus eoſdem fe
effectus in corpus, ut notat, quos e tumor
bus alibi ſitis prorumpens, edit.

Poſtremo, in exemplis hoc genus, ut
operationem chirurgicam ſaepius ſolito co
fugiatur, ſuadet. Quae utilitatem hujus pr
bent, compluria exempla memorat, in qu
bus tumores hujuſmodi, quanquam plur
annos manſerant, et ſanguinem profuderar
cum inſigni aegrotantis levamine, et abſq
ſequelis nocivis, eo monente, radicitus fu
runt extirpati. Duos tumores potiſſimu
rei anatomicae operam navantibus oſtend
qui diverſis in aegrotantibus exciſi ſunt,
quadriennium manſerant. Quorum un

cer

cervicem tenuiorem habet, et digitum ampliuſve intra anum ſedebat; quorum alter baſin latiſſimam habet, et intra rectum quoque, ſed quam proxime marginem ſphincteris, ſedebat.

4. " Stercus modo praecedit, modo ſubſequitur ſanguis."—Cum alvus admodum aſtricta eſt, niſus inter alvum evacuandam tam violenti oriuntur, ut per eos ſolos vaſa vel tubercula videantur rumpi, et deſcenſus ſtercoris tam tardus eſt, ut ſanguis prius ex ano deſtillet, quam hoc ad rectum extremum pervenerit; contra, cum alvus minus dura eſt, preſſura ſtercoris ſola rupturam facere videtur, quod celerius deſcendens oſtia vaſis tuberculiſve, quae ruperit, in aliquantum temporis claudit, adeo ut profuſio ſanguinis excretionem alvinam neceſſario ſubſequatur, non praecedat.

5. " Saepe colore ruber, ſaepius niger et coactus."—Si ſanguis non e tuberculis in quibus coiverit et aliquamdiu manſerit, ſed protinus ex arteriis veniſve fuerit profuſus, ruber eſt; ſi vero e tuberculis, in quibus per

ſpatium

ſpatium non breve fuerit collectus, niger et coactus eſt, ſeroſitate, ut ita dicam, abſorpta, et craſſamento et glutine, inter ſeſe commiſtis, ſolis reſtantibus.

6. " Effuſus omnia ſigna levat."—Profuſio ſanguinis in omni haemorrhagia tenſionem partis laborantis, actionem vaſorum adauctam, ſpaſmum, &c. tollit, et igitur ſigna non levare non poteſt.

Caetera ſigna, haudquaquam obſcura, nullius omnino explicationis videntur indigere. Igitur proximum eſt ut hoc in loco quam breviſſime conſideremus, utrum ſanguis ex arteriis veniſve profluat. Quantum hoc ſpectat, viri ſummi in ſententias longe diverſas iverunt.

Qui ſanguinem ex arteriis profundi contendunt, ii hoc modo ratiocinantur. Omnes arteriarum, ut anatomia docet, ſaltem plerique, fines ramis exhalantibus ſunt inſtructi, qui in ſuperficiem corporis, cavum aliquod vel ſubſtantiam celluloſam deſinunt, non longe, ut probabile, progreſſi. Humores autem in arterias immiſſi, quod neminem

fugit,

fugit, per hos ramos exhalantes ſaepe effunduntur. Igitur, ſi ſanguis, quod in haemorrhoide fit, in venis ita accumuletur, ut arteriis non parum obſiſtatur, actione earundem etiamnum pergente, humores haud dubie ramos exhalantes petent, et per anaſtamoſin eorum, vel, ſi actio ſyſtematis arterioſi fuerit violenta, per rupturam eorum arteriarumve ipſarum effundentur; namque venae facile dilatari, aegerrime rumpi, poſſunt.

Qui vero, contra, ſanguinem ex venis profluere credunt, ii opinioni ſuae argumentis ſequentibus fidem facere conantur.

Haemorrhois ſeniores plerumque infeſtat, quibus plenitudo, non arterioſa, ſed venoſa, eſt. Quinetiam arteriae eorum venis denſiores firmioreſque ſunt. Igitur hae, non illae, accumulatione ſanguinis facta, rumpi periclitabuntur.

Caeterum, utrum ſanguis ex arteriis veniſve effundatur, non multum refert, cum morbi curatio utroque in exemplo omnino eadem foret.

Ad

Ad eventum morbi animum proxime attendendum.

## PROGNOSIS.

Si morbus nuper acceſſit, et ſyſtema reditu ejus nondum inſuevit, facile ſaepe tollitur. Si a cauſis quae agere ex certo tempore ceſſant, graviditate, ex. gr. pendeat, ſponte decedet. Si a morbis aliis, ut aſcite, exania, &c. idiopathicis depulſis, ille quoque depelletur. Si a plenitudine recti extremi, nec univerſae, nec venoſae ſoli adjuncta, medicinae plerumque facile; ſi ab univerſa, venoſave ſola, difficilius; ſi a ſchirro hepatis, vel obſtructionibus aliorum abdominis viſcerum, vix omnino parcbit. Si profuſiones ſanguinis immodicae ſint, aegrotus non in tuto verſatur. Si tubercula ſuppuratione finiantur, eidem periculum, ſaltem quam plurimum moleſtiae, ſi gangraena, mortem intentant.

## RATIO MEDENDI.

Conſilia autem huic morbo medendi duo ſe videntur.

I. Plenitudini univerſae, ſi adeſt, occur-re.

II. Irritamenta, quae ad plenitudinem ᴄto extremo propriam faciendam poſſunt nferre, vitare.

In primis vero quaerendum, utrum hae-orrhoidi mederi necne conari conveniat. amque Stahlius, omneſque ejus aemuli, nul-s haemorrhagias abſque periculo, hanc ro non abſque exitio certo et inevitabili, ti poſſe contendunt. Erroris eo uſque pro-fferunt, ut nullum haemorrhoide donum ajus praeſtantiuſve a Deo mortalibus datum ſe opinentur. Magna, illis judicibus, ſa-tis humanae praeſes et conſervatrix eſt. enim hypochondriaſin, maniam, arthriti-m, ſciaticam, aſthma, colicam, obſtructio-s abdominis, haematuriam, &c. depellit. os autem morbos, cum adſunt, ab ea le-

 vari,

vari, cum nondum ſemet oſtenderunt, arceri; quod tamen pro certo affirmare haudquaquam audemus, ponamus. Nonne, contra, plurimi, qui admodum moleſti, ſemper periculoſi, et tandem ſaepe funeſti ſunt, ab eadem excitantur? Namque, ſi repetere conſueſcat, et profuſio ſanguinis immodica fiat, debilitate ſumma, vel animi deliquio, hydrope, cachexia, febri hectica lenta; vel, ſi fluxus, quod non rarum, fuerit ſuppreſſus, quolibet e morbis plurimis, qui a plenitudine oriantur, poteſt finiri. Tubercula in fiſtulas, ſchirros, cancroſve vertere poſſunt. Denique, ſi nihil mali ab ea prius oriatur, quam aegrotus ad annum aetatis ſexageſimum vel ſeptuageſimum pervenerit, ſub id tempus, ut Cullenus in praelectionibus ſuis notat, fluxus ſponte plerumque ceſſat, et, quod nimis ſolitum, paralyſin apoplexiamve lethalem facit. Igitur haemorrhoidi, pleriſque in exemplis, et venienti et ſubſtanti occurramus oportet.

I. Plenitudini univerſae, ſi adeſt, occurrere. Hoc autem praeſtant,

1. San-

1. Sanguinis miſſio. Ad hanc autem non decurratur, niſi aegrotus validus ſit, et diathesis phlogiſtica ſeſe evidenter oſtendat; namque periculum eſt, ne plenitudinem, quam per eam imminuere velimus, adaugeat. Si ad eam vero confugere omnino neceſſarium ſit, prius liberaliter, deinde parcius, poſtremo parciſſime, adhibeatur, donec plenitudo per eam, et alia remedia idonea, ut cibum vegetabilem et exercitationem, ei adjuncta, ex toto fuerit ſublata.

2. Diaeta vegetabilis et lactea. Haec, utpote quae diverſa per excernentia facillime tranſeat, et non multum cruoris et glutinis ſanguini ſuppeditet, plenitudinem potenter imminuit, praeſertim ſi aegrotus cibo animali conſtanter ante inſueverit. Praeceptor noſter illuſtriſſimus Cullenus multorum inſignis diaetae hujuſmodi utilitatis exemplorum meminit.

3. Exercitatio. Haec ſecretiones, potiſſimum perſpirationem, auget, humorum circumeuntium quantitatem imminuit, totumque ſyſtema corroborat, adeo ut vaſa ſangui-

fera

ſera ipſa tenſu minus facilia evadant, et eam firmitatem, quae plenitudini prorſus adverſatur, ſibi adipiſcantur. Equitatio, cum viſcera abdominis crebris ſuccuſſionibus objiciat, per poſituram corporis arteriam femoris comprimat, et nimium igitur ſanguinis impetum ad vaſa haemorrhoidalia faciat, alvum multis aſtringat, et morbum ſaepe moveat, minus idonea eſſe videtur, quam rheda aut ambulatio. Exercitatio autem adverſus morbum nunquam ſatis efficax erit, niſi conſtanter adhibeatur. Ea vero, congeſtione ſanguinis circa anum jam facta, abſtineatur. Quinetiam, veſtimentorum calidorum, utpote quae perſpirationem aequabilem ſervent, ratio nunquam non habeatur. Induſium laneum proxime cutem gerere, quam plurimum proderit. Caeterum, altero quoque tertiove die, exuatur recenſque lotum induatur; cum id diutius, ut moris communis eſt, gerere magis noxae, quam ſaluti, ſit. Namque materia perſpirabili poſt ſpatium non longum adimpletur, vim abſorbendi ex toto amittit, odorem intolerabilem emittit, et ſuper-

perficies cutis tandem quaſi glutine tenaci gitur, et perſpiratio igitur ex toto fere ceſt.

II. Irritamenta, quae ad plenitudinem ɛcto extremo propriam faciendam poſſunt nferre, vitare.

Duorum ex hiſce tantum, duritiei alvinae ique prolapſus, mentionem faciemus; namıe omnia fere reliqua multo facilius poſſunt veri. Admodum autem neceſſarium eſt, conſtanter cauteque vitetur, utpote quae orbum ſaepiſſime moveat,

1. Alvi durities. In hanc autem poſnt laxantia mitiſſima, quae abſque vi ſtiulante agunt, alvum ſolutam tenent, et ndem ſemel biſve tantum movent. Huſmodi ſunt, ſulphur, quod quidem liberaer ſumptum leniter purgat; at per nullam rtutem ſpecificam, ut nonnullis placuit, verſus morbum efficax eſt, et multis inflanem ſummamque moleſtiam movet, magm aëris fixi in ventriculo quantitatem nunam non explicans; manna, cremor tartari, eum ricini, quod forſitan reliquis praeſtat,

&c.

&c. Si tubercula ſint interna, oleum, lac, infuſum lini, aliaſve mucilagines, in alvum ſummo cum commodo immittes, ſi ani conſtrictio hoc fieri permittat. Alvum autem ſolutam optime tenent fructus maturi, et radices vel folia eorum olerum, quae ſuccoſa ſunt. Liberaliter, non parce, ſumantur; namque obſervationes quam plurimae abſtinentiam nimiam alvum nunquam non pertinaciter aſtringere teſtantur.

2. Ani prolapſus. Quae pars tunicarum recti internarum, inter ſtercus excernendum, procidit, ea in locum ſuum quamprimum reſtituatur, et antequam ſphincter ani ſeſe contrahat, et partis prolapſae ſtrangulationem faciat. Hoc optime praeſtabunt digiti aegrotantis ipſius, oleo inuncti, ne aliquid injuriae tunicis protruſis inferatur. Quinetiam annuli, a chirurgis laudati, prolapſum praecavendi cauſa poſſunt adhiberi.

Si ulla tuberculorum admodum dura maneant, multumque doloris moveant, ea ſcalpello incidere conveniet; quod tutius, quam hirudines eiſdem admovere, quae aliquando,

quamvis

uamvis minime ſemper, magnum ſangui-is ad partem laborantem curſum faciunt. aeterum, podicem vaporibus calidae e vaſe nguſtiore aſcendentibus objicere, praeſer-m ſi tubercula ſanguinem non fundant, olorem efficaciſſime omnium levare conſue-it. Si tubercula in ſchirros vertant, ad un-uentum mercuriale confugiatur, quod ea rſitan diſcutiet; ſi ad cancros vergant, ra-icitus extirpentur, quod medicinam facien-um votis nonnunquam reſpondit.

Denique, via medendi tutiſſima eſt, gravi-tem ſignorum, congeſtione ſubſtante, leva-e conari, et, per intervalla, reditui morbi er victum idoneum pro virili occurrere.

Hoc modo diſſertatiunculam noſtram, ut otuimus, non ut voluimus, ad finem per-uximus.

F I N I S.